

የትግሉ አቅጣጫ ደብዛው ሲጠፋ! በሳይንስ ያልተደገፈ ትግል

ግቡን አይመታም !!

መግቢያ

የግንቦቱ 1997 ምርጫ ውጤት በወያኔ አገዛዝና በግብረ አቦሮቹ ከተነጠቀ ወዲህ በምርጫው ውጤት የፈነደቀው ፣ በተለይም በተቃዋሚው ሰፈር የተሰለፈው ኃይል ዛሬ ከፍተኛ ፈተና ውስጥ ወድቆና ርስ በርሱ ሲነካከስና ሲወነጃጀል አልፎ አልፎ ይሰማል። ያ እንደዚያ ደምቆ የነበረው ስምምነትና እጅ ለእጅ ተያይዞ በአንድነት መጓዝ ወደ ጎረጥ ወደ መተያየትና ወደ ማያሰፈልግ ሸኩቻዎች እየተለወጠ ህዝባችንን አንቆ ለያዘው አምባገነናዊ አገዛዝና ተባባሪዎቹ እንዲጠናከር በር እየከፈተለት መጥቷል። የወያኔን አገዛዝ እንደሬት መረረኝ እያለ የሚጠለውና እዚህና እዚያ ተሰበግጥሮ ያዙኝ ልቀቁኝ እያለ ጩኸቱን የሚያሰማው የተወሰነው ኃይል በዚህም በዚያም ምክንያቶችን እየፈለገ የግንቦቱ ምርጫ ውጤት የተወሰኑ ቡድኖች ወይም ግለሰቦች ትግል ውጤት አድርጎ ለማስቀመጥ የማያደርገው ሙከራ ይህ ነው አይባልም። በዚህም ምክንያት አንድ የተወሰነ አክራሪ ቡድን በጥናትና በዕውቀት የተደገፈ ትግል ከማካሄድ ይልቅ እዚህና እዚያ በማቅራራት ብዙ ሰዎችን እያሳሳተ የትግሉን አቅጣጫ በማዛነፍ ላይ ይገኛል። ሁኔታው በዚህ ከቀጠለ የኢትዮጵያ ህዝቦች የወደፊት ዕድል ለረጅም ዐመታት ተንጠልጥሎ መቅረቱ ብቻ ሳይሆን አንዳንድ የቲዎሪና የሳይንስ ጥራት ሳይኖራቸው የትግሉን አርማ በመንጠቅ የባዘኔያዊ ዓላማ እንዲኖረው በማድረግ የዛሬው አገዛዝ ቢወደቅ እንጂ እነዚህ ኃይሎች ድብቅ ዓላማቸውን እውን በማድረግ የኢትዮጵያን ውድቀት በሌላ መልክ እንደሚያፋጥኑ ግልጽ መሆን አለበት።

የግንቦቱ ምርጫ ውጤት የጥቂት ግለሰቦች ወይም የአንድ ቡድን ድል አይደለም። የግንቦቱ ምርጫ ውጤት ከ95% በላይ የሆነው ፣ ዲሞክራሲንና ብልጽግናን እንዲሁም በእኩልነትና በመፈቃቀር ላይ የተመሰረተ አንድነትን የሚሻው ህዝባችን ውጤት ነው። ከምርጫው በፊት ቀደም ብሎ የተካሄደው ሰላማዊ ስልፍና እንዲሁም ደግሞ የምርጫው ቀን ህዝባችን ግልብጥ ብሎ ሲወጣ ያመለከተው ጥቂት ግለሰቦችን እንዲያው ስልጣን ላይ ለማውጣት ሳይሆን ፣ በተወሰነ ዲሞክራሲያዊ ሂደት ውስጥና ለጊዜው ይሻለሉ በሚላቸው ድርጅቶች አማካይነት ፍላጎቱን አሟላለሁ ፣ ሰላምንና ብልጽግናን አገኛለሁ በማለት ነው። በዚህም መሰረት በተለያዩ የዛሬውን አገዛዝ በሚቃወሙ ኃይሎች መሀከልም የጋራ ስምምነት ተፈጥሮ በአገሪቱ ውስጥ አንድ ዲሞክራሲያዊ ባህል እንዲዳብር ለማድረግ ፣ ለዚህ ሆነ ለዚያው ኃይል ብቻ ስልጣን ይገባል በማለት የማያስፈልግ ሸኩቻ ውስጥ ለመግባት አይደለም። በተለይም እኛ ዲሞክራቶችና የተገለጠልን ኃይሎች ከግንቦቱ ምርጫ ውጤት የተረዳነው ቁም ነገር ቢኖር ይህንን መሰረታዊ ጉዳይ ነው። ይኸውም በፕሪንስፕል ላይ የተመሰረተ አንድነትንና ትብብርን መስርቶ ዲሞክራሲያዊ ባህልን በማዳበር በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ የኢኮኖሚ ግንባታ ማካሄድ።

ዛሬ በአንዳንድ አካባቢ አጅግ ባህል በጎደለው መልክ የሚካሄደው መራወጥ ግን የግንቦቱን ምርጫ ውጤትና መንፈስ የሚደረር ነው። አንዳንድ ያልተገሩ ሰዎች እየተነሱ በተወሰነ ድርጅት አማካይነት የግንቦቱን ምርጫ ውጤት ለመንጠቅና ህዝባችንን በማሳሳት ገደል ውስጥ እንዲገባ የሚያደርጉት መራወጥ ዝም ብሎ መታየት የለበትም። በታሪክ ውስጥ እን ደታየው የቲዎሪና የሳይንስ ጥራት የጎደለው ፣ በስሜትና በአለሁ አለሁ ባይነት ላይ የተመሰረተ ትግል አንድን ህዝብ ወደ ድልና ወደ ብልጽግና ሊያመራ በፍጹም አይችልም። ከናይጄሪያውና ከኬንያው ምርጫ ፣ እንዲሁም ከደቡብ አፍሪቃው የኢፓርታይድ አገዛዝ መደምሰስ በኋላ የምናየው ሁኔታ ይህንን ነው።

የዛሬውን በተቃዋሚው ሰፈር ያለውን መሻኮት ለመረዳት አንዳንድ መሰረተ ሃሳቦችን አንስቶ መወያየት አጅግ አስፈላጊ ነው። አደባብሰው ቢኖርሱ በአረም ይመለሱ እንደሚባለው

አነጋገር ነገሮችን እያብላሉ የተነሱትን ችግሮች እየመረመሩና ችግሮችም ለምን እንደተነሱ ጥያቄ እያነሱ መልስ ለመስጠት መጣር የምሁሮች ተግባርና ሃላፊነት እንደመሆኑ መጠን መሰረተ ሃሳቦችን እያነሳሁ አንባቢን ለማወያየት እሞክራለሁ። በዚህም ጥረቴ ሌሎችም እንደሚታከሉና ለችግራችን መፍትሄ የበለጠ ጥራትን ለመስጠት የበኩላቸውን አስተዋጽዖ እንደሚያደርጉ ተስፋ አደርጋለሁ።

የወያኔ ስልጣን ላይ መውጣት ያስከተለው የኃይል አሰላለፍ ለውጥ !

እንደሚታወቀው ወያኔና ሻይባ ስልጣን ላይ ለመውጣትና የዛሬውን አጅግ የተሰበጠረ ሁኔታ ሊፈጥሩ የቻሉት በተለያዩ ምክንያቶች እንደሆነ ቀደም ብለው በወጡ ጽሁፎቹ ላይ ለማሳየት ሞክራለሁ። ብዙ ታጋይ ነን የሚሉ ዛሬ ነገሮችን ገነጣጥለውና ቆነጸጸለው ለማስቀመጥ እንደሚሞክሩት ሳይሆን ወደድንም ጠላንም አንድ መጥፎም ሆነ ደግ አገዛዝ ከሰማይ እንደ ታሪክ አጋጣሚ ሊወርድ በፍጹም አይችልም። በሌላ በኩል ደግሞ የተለያዩ አጋጣሚ ሁኔታዎች በመሰበጠር ለአንድ መጥፎም ሆነ ጥሩ አጋዛዝ ስልጣን ለመያዝ መንገዱን ያመቻቹለታል። በአንድ ህዝብ ውስጥና በአንድ የታሪክ ወቅት የሚከሰቱ የኃይል አሰላለፎች የዚያ ህብረተሰብ ፣ ኢኮኖሚያዊ ፣ ባህላዊ ፣ ህብረተሰባዊ ፣ ባህላዊና የታሪክ ሂደት ወጤትና አወቃቀር ነጸብራቆች ናቸው። አንድ ህብረተሰብ የረጅም ጊዜ የባህል ፣ ውስጥ ለውስጥ ሲብላላ የሄደ የምሁር ክርክርና የኢኮኖሚ ግንባታ ባህል ካለው ከውስጡ ፈልቀው የሚወጡ ኃይሎች የበሰሉ ፣ ታሪክን የተገነዘቡና ህብረተሰብአዊ ኃላፊነትን በመቀበል ህብረተሰቡ ተከታታይነት እንዲኖረው በጸና መሰረት ላይ እንዲገነባ ለመጨመር ትውልድ ፈር አሲይዘው ታሪክን ሰርተው ያልፋሉ። ይህ ሆኖ በሌለበት ፣ ህብረተሰቡ በሳይንስ ላይ የተመሰረተ የባህል እንቅስቃሴ አድርጎ በማያውቅበት ህብረተሰብ ውስጥ ፣ ጮሎዎች ፣ ታሪክን ያሚያበላሹ ፣ ህብረተሰቡን በማዋከብ በውዥንብር ዓለም ውስጥ እንዲኖር በማድረግ አጣው ዘለዓለማዊ ድንቁርናና ረሀብ እንዲሆን የሚያደርጉ ኃይሎች ስልጣን በመያዝ ሁኔታውን እንደሚያባብሱ በብዙ አገሮች ታሪክ የታየ ነው። በሌላ አነጋገር የአንድ አገዛዝ ክፉም ሆነ ደግ ስራ ፣ የአንድ ህብረተሰብ ንቃተ-ህሊናና የባህል ዕድገት ደረጃ ወጤት ነው። አንድ አገዛዝና በአንድ ህብረተሰብ ውስጥ የሚከሰት ኃይል አሰላለፍ በምንም ዓይነት ከዚህ ወጭ ሊሆን አይችልም።

ስለዛሬው በአገራችን ውስጥ ስለሰፈነውና ህዝባችንን ስለሚያተራመስው አገዛዝ የሚሰጠው ትርጉም ግን በፍጹም ከታሪክ ፣ ከብዙ አገሮች ልምድና ከሳይንስ ጋር የሚጣጣም አይደለም። የሚሰጡት ትርጉሞች በሙሉ የነገሮችን ሂደት በሚገባ እንዳንረዳ የሚያደርጉን ብቻ ሳይሆኑ ወደ ፊትም ታሪክ መልክ ባለው መንገድ እንዳይሰሩ የሚያደርጉ የተዛነፉ አስተሳሰቦች ናቸው። የዛሬውን አገዛዝ ባህርይና ተግባር ከህብረተሰብአችን የረጅም ጊዜ የታሪክ አወቃቀር ጋር ካልተያያዘ ሌሎች ኃይሎች በዲሞክራሲ ስም ስልጣን በመያዝ ሁኔታውን ሊያባብሱት እንደሚችሉ የብዙ አገሮች ታሪክ ልምድ አያሳየን ነው።

የዛሬው አገዛዝ የባህላችንና የታሪካችን ወጤት ነው ብልን አምነን ከተቀበልን ፣ ስልጣን ለመውጣት ደግሞ በጊዜው በአገራችን የተከሰተው አብዮታዊ ሁኔታና መተረግመስ ፣ በየጊዜው ይታይ የነበረው የተመሰቃቀለ ኃይል አሰላለፍ ለውጥ ፣ በአብዮቱ ወቅት ተዋናይ የነበሩ ኃይሎች የታሪክ ግንዛቤ ጉድለትና የታሪክን ሃላፊነት ለመቀበል አለመዘጋጀት ፣ ወይም ደግሞ የተዘጋጁ ኃይሎችን ለማጨናገፍ ወዲህ ወደያ መሯሯጥ ፣ የማያስፈልገውን መናናቅ- ይህ ጉዳይ ዛሬም ያለ ነው- እኔ ካልመራሁት ብሎ አጉል ግብ ግብ ውስጥ መግባት ፣ ሰፊ ላላ ሳይንሳዊ ክርክር አለመዘጋጀት ፣ ወይም ደግሞ ከሳይንሳዊና ከቲዎሪ ትግል ይልቅ ኃይልንና ህብትን ወደ ሚጨረስ አጉል ግብ ግብ ማምራትና እኛ እንደ ህብረ-ብሄር እንዳንቋቋም የውጭ ኃይሎች ባጠመዱልን ወጥመድ ውስጥ ገብተን መንደፋደፍ ፣ እነዚህ ሁሉ የየበኩላቸውን አስተዋጽዖ እንዳደረጉ የማይታበል ሀቅ ነው። በሌላ ወገን ደግሞ እንደዚህ

ዐይነቱ አገርን የሚያተረማምስ ኃይል ስልጣን ይጨብጣል ብሎ የገመተም ሆነ ሊገምት የሚችል ማንም አልነበረም። ይሁንና ግን የየካቲቱ ኦብዮት መተረማመስ በፍጹም ወደ ህብረተሰብአዊ መደለደልና መረጋጋት እንደሚመራም ደግሞ ግልጽ ነበር። ለኢትዮጵያ ብሄራዊ አንድነት እንታገለለን የሚለውን ኃይል ትተን ታሪክን በተሳሳተ መልክ እየተረጎመ ከውጭ ኃይሎች ጋር በማበር ብሄረ-ሰቦቹን ነፃ አወጣለሁ ብሎ እዚህና እዚያ የሚራወጥ ኃይል ለረጅም ጊዜ ችግርን እንደሚፈጥር ፣ ይህንንም ባህል በማድረግ ታሪክ እንዳይሰራ በማተራመሱ እንደሚቀጥልብት ከመጀመሪያውኑ የታወቀ ጉዳይ ነው። ባጭሩ ለዛሬው አገዛዝ ስልጣን መውጣት ሳናውቅ እኛ የታሪክን ሂደት በደንብ ያልተገነዘብን ኃይሎች ሁሉ በተለያዩ መልክና ጥንካሬ አስተዋጽዖ አድርገናል ማለት ይቻላል። ይህንን ስንገነዘብ ብቻ የኢትዮጵያን ህብረተሰብ አወቃቀር ፣ የታሪክ ሂደትና በተለያዩ ወቅት ብቅ የሚሉ ኃይሎች ለምን ይህንን ወይም ያንን የመሰለ ፖለቲካ ሊያካሂዱ ይችላሉ ብለን መረዳትና ከታሪክ መማር እንችላለን ።

ከዚህ ስነሳ የወያኔ ስልጣን ላይ መውጣት አዲስ የኃይል አሰላለፍ ብቅ እንዲል የግዴታ አግኟል። በተማሪው እንቅስቃሴ ውስጥ የተሳተፈው በጊዜው በቂ ዕውቀት የነበረው ኃይል አንድም በራሱ ሽኩቻ በመመታቱ ፣ በሌላም የታሪክን ሂደት ያለተገነዘቡ በደርግና ከደርግ ጋር ባበሩ ኃይሎች በመሟጠጡ የፖለቲካው መድረክ እንዳንድ የፖለቲካ ንቃተ ህሊናቸው እዚህ ግባ በማይባሉ ኃይሎች ሊነጠቅና የተዋናይ ሚናውን ሊወስዱ አስችሎአቸዋል። እነዚህ ከዚህ በፊት ከህዝብ ጎን ቆመው የማያውቁ ፣ የህዝብን ብሶት አንድም ቦታ ላይ በጽሁፍም ሆነ በንግግር አንስተውም ሆነ አነጋገርው የማያውቁ ግለሰቦች የጊዜውን የኃይል አሰላለፍ በመረዳትም ሆነ የታሪክ አገጣሚ በፈጠረላቸው መድረክ በመጠቀም ፣ ከዚህም ከዚያም የተሰበሰበውን ኃይልና ምንም ዐይነት የፖለቲካና የህብረተሰብ ግንባታ ዕውቀት የሌለውን ሁሉ በዙሪያቸው ለማሰባሰብ ችለዋል። ወያኔ የጀመረው የክልልና አገርን የማፈራረስ ፣ እንዲሁም ደግሞ ኤርትራን ማሰገንጠል እነዚህን ሳይንሳዊና የቲዎሪ መሰረት የሌላቸውን ኃይሎች በታወቁ ግለሰቦች ዙሪያ እንዲሰበሰቡ አስችሏቸዋል ማለት ይቻላል። ከዚህም በመነሳት እነዚህ ታዋቂ ግለሰቦች ፣ ከፖለቲካ ብሰለት ጋር በማጣመር ሳይሆን በችኮላና አንድ ፓርቲም ሆነ ድርጅት ህብረተሰብአዊ ሃላፊነት እንዲወስድ ሳይንሳዊ ጥናት ከመጀመሪያውኑ ማካሄድ እንዳለበት ሳይረዱ ወደ ፓርቲ ምስረታ በማምራት ብዙ የተወናበዱና እጅግ ኋላ ቀር አመለካከት ያላቸውን ፣ በጭሌነታቸውና ነገርን በማቀላጠፍ ብቻ የታወቁ ግለሰቦችን ማሰባሰብ ችለዋል ማለት ይቻላል። የተማሪው እንቅስቃሴ መመታት ፣ የምሁሩ መሟጠጥ ፣ መዳከምና መበታተን የፖለቲካና የህብረተሰብ አገልግሎት ሂደት በቅጡ ባልተገነዘቡ ፣ የውይይትም ሆነ የጥናት ልምድም ሆነ ገት በሌላቸው ኃይሎች ቀስ በቀስ የፖለቲካው መድረክ ሊነጠቅ ችሏል። ይህ ሁኔታ ደግሞ የግዴታ ፊደላዊ ባህርይ በመወሰድ ፣ ከህብረተሰብአዊ ውይይት ይልቅ ግለሰብን ወደ ማምለክ ለማምራት ችሏል። የፖለቲካ ንቃተ ህሊና የሌለውና ታሪክ እንዴት እንደሚሰራ ያልተገነዘበው ኃይል ሁሉ በአንዳንድ ሰማቸው ለጊዜው በገንኑ ኃይሎች ስር በመመሸግ የትግሉን መሰመር ለማዛናና ወደ ውጭ የህብረተሰብ ጥያቄዎችን አስታኮ ውይይት እንዳይካሄድ አግዷል። ይህ ኃይል ከነቁ ኃይሎች ይፈልቁና ይሰነዘሩ የነበሩ ሃሳቦችን በማንቋሸሽ ወይም ደግሞ እንዳልተሰነዘሩ አድርጎ በመውሰድ ግለሰቦችን በማሳደድ የፖለቲካን ትግል ወደ ማድበሰበስ አመራ።

በአለፉት አስራ አምስት ዓመታት ብቅ ያሉትንና ዝናን ያገኙትን ፓርቲዎችና ግለሰቦች ስን መረምር የምንደረስበት ውጤት መፈክር አንስተው በአልክ ከመታገል በስተቀር ብስለት ያለው ታሪካዊ ትንተና በመስጠት የነቃ ትግል ለማካሄድ አለመቻል ነው። ከተማሪው እን ቅስቃሴ የተረፈው ኃይል ደግሞ በአዲስ መልክ ለመደራጀት እጅግ ችግር ውስጥ ገብቶ ነበር። አንደኛ በኢትዮጵያ ምድር ውስጥ የተፈጠረው አጉል ሽኩቻና መተላለቅ ከኮሙኒዝምና ከማርክሲዝም ጋር በመያያዙ እነዚህን ተንጠባጥበው እዚህ የደረሱ ኃይሎችን በቀላሉ የሚቀበላቸው ኃይል አልነበረም። በሌላ ወገን ደግሞ እነዚህ ከተማሪው እንቅስቃሴ ተንጠባጥበው የቀሩ ኃይሎች ከድሮ የታሪክ ፣ የሳይንስና የቲዎሪም ሆነ የተግባር ስህተት ትምህርት ቀስመው በአዲስ መልክ ለመደራጀት በፍጹም አቅም አልነበራቸውም። አንዳንዶቹ

በድሮ ህልም ስለሚኖሩ ከሚታወቁበት አንጻር ሊደረግ የሚገባውን ጥናትና ትንተና እንዲሁም ደግሞ አዲስ የአደረጃጀት ስልት በማዳበር እንደገና በአዲስ መንፈስ ከመነሳት ይልቅ ፤ ለእነዚህ በኢትዮጵያ አንድነት ጥላ ስር ፤ ግን ደግሞ ፖለቲካ እንዴት እንደሚሰራ ለልተገነዘቡና ለመገንዘብም ለማይፈልጉ ኃይሎች መድረኩን የግዴታ እንዲለቁ ተገደዱ። በዚያው መጠንም አንዳንድ ከሰላሰና አርባ ዐመት መኝታቸው የተቀሰቀሱ የሚመስሉ ኃይሎች የፖለቲካው መድረክ ውስጥ በመሳተፍ የነቁና የታሪክን ሂደት በሌላ መልክ የሚረዱ ግለሰቦችንም ሆነ ድርጅቶች በር መዝጋት ቻሉ። የእነዚህ አዳዲስ ኃይሎች ብቅ ማለትና የፖለቲካውን መድረክ መያዝ እዚህና እዚያ ተበታትነው ግራ ገብቷቸውና የዓለም ነገር ጨልሞባቸው ላሉ ምስኪን ኢትዮጵያውያን መጠለያ መንገድ ከፈተለቸው። ስም ያለው ፤ የተማረ ሁሉ ፖለቲካን ያካሂድ ይመስል ፤ ህብረተሰብን ለመገንባት የሚያስችል ዕውቀት ያለው ይመስል ፤ ተምረናልና ዝና አለን የሚሉ ኃይሎች ምንም ግንዛቤና ሰፊ ጥናት ሳያደርጉ ብዙ ሰዎችን በዙሪያቸው ለማሰባሰብና በዚያውም ከምስኪኑ ድህ ገንዘብ በመሰብሰብ ትግል እናካሄዳለን ማለት ጀመሩ። ይህ ሁኔታ የነቁ ኃይሎችን የባሰ አየዋቸው ፤ የሚያሰሙት ጩኸት ሁሉ እንደ እብድ ጩኸት እየታየ ለጊዜውም ቢሆን ተረግጠው ቀሩ። እንደነ ልደቱ አያሌው ፤ እንደነ ዶክተር በየነ ጌጥሮስና ሌሎች ሰማቸውን ለመጥራት የማልፈልገው የዚህ የኢትዮጵያ የተተራመሰና የአዳም ህዝብ ግራ መጋባት ውጤቶች ናቸው ማለት ይቻላል።

የአለፉትን አስራ አምስት ዓመታት የጭቆናና የትርምስ ሁኔታ ስንመረምር የምንገነዘበው እነዚህ ብቅ ብለው ዝናን በአጭር ጊዜ ለመጎናጸፍ የቻሉ ኃይሎች ለስልጣን የመታገለቸውን ያህል ስለ ኢትዮጵያ የፖለቲካ ፤ የባህል ፤ የኢኮኖሚና የማህበራዊ ሁኔታ አንድም ቦታ ላይ አመርቂ ጥናትና የአገራችንንም የተወሳሰበ ትግል እንዴት እንደሚፈታ ችሎታቸውን አለማሳየት ነው። አብዛኛዎቹ ችግሩ እንዴት እንደመጣና እንዴትስ እንደሚፈታ ከማሳየት ይልቅ ቶሎ ብለው ፕሮግራም በመጻፍና በመበተን በቀላሉ ሰው ሊያሰባሰቡና ስልጣን ሊወጡ የሚችሉ መስሎ ታያቸው። በነቁና ከተገለጸላቸው የሚሰነዘሩትን ሳይንሳዊ አመለካከቶች አየረገጡ ታዋቂነታቸውን በየዋሁ ዘንድ አረጋገጡ። በዚህም ብዙ ሰዎችን ማሳሳት ብቻ ሳይሆን እዚያው ደንቁር እንዲቀር አደረጉ። ይህ ታሪክ ይቅር የማይለው አደገኛ ስልት ነው። ምክንያቱም በየትኛውም ታሪክ ተሰራበት በሚባል አገር ውስጥ ሁሉ ፕሮግራም አውጥቶ ከመበተን በፊት የቲዎሪና ሳይንሳዊ ክርክር ማካሄድ የማይታለፍ መሰረታዊ የህብረተሰብ ግንባታ ዘዴ በመሆኑ ነው።

ከዚህ ስንሳ ፤ የኢትዮጵያ የመንግስት አመሰራረትና አወቃቀር ጉዳይ ከታሪክ አንጻር ፤ የኢትዮጵያ ህብረተሰብ ኋላ መቅረት ጉዳይ ፤ የህብረ-በህር አመሰራረት ጉዳይ ፤ የብሄራዊ ነፃነት ጉዳይ ፤ ከዚህም በመነሳት ኢትዮጵያን በምን መሰረተ ሃሳብና የማቴሪያል መሰረት ላይ ነው መገንባት የሚቻለው ፤ ስለሆነም ምን ዐይነት ህብረተሰብ ነው መመስረት ያለብን የሚለውና ግለሰብአዊ ነፃነትንና የዲሞክራሲያዊ መሰረተ ሀሳቦች ውይይት ሳይደረግባቸው ቀሩ። ምክንያቱም ፤ በአንዳንድ አፈጮሌዎች አባባል የታወቁ ግለሰቦች እጅግ ተዘቆ የማያልቀውን ችግር በተአምራቸው ይፈቱታል የሚል ነው። ይህ መተረጎም በእንደዚህ እንዳለ ነው የግንቦቱ ምርጫ ልዩ ሁኔታን የፈጠረው።

ምርጫውም ሆነ የምርጫው ውጤት የዛሬውን አገዛዝ እንቃወማለን በምንል ሰዎች ዘንድ ሁሉ አዲስ መንፈስ እንደፈጠረ የታወቀ ጉዳይ ነው። መፈቃቀር ፤ መተሳሰብ ፤ አንድ ላይ ሆኖ እጅ ለእጅ መጓዝ ፤ ከዚህ በፊት የነበሩትን የውስጥ ለውስጥ ሽኩቻዎች በሙሉ አሸቀን ጥሮ በመጣል "ለአንድ ዐላማ" በመነሳት ወደ ፊት መራመድ ነበር። ሁሉም በቅንጅት አካባቢ የተሰበሰበ ነበር። ብዙም መሰረታዊ ጥያቄዎች አይነሱም ነበር። ጊዜውም አይፈቅድም ነበር። የሁሉም መንፈስ አንድ ስሜት ነበረው። ከፖለቲካው ጥራት ባሻገር የዛሬውን አገዛዝ በዚህም በዚያም ብሎ መጣል። በሌላ ወገን ደግሞ ሁኔታውን ጠጋ ብሎ ለተመለከተው አንድ ዐይነት የጭንቀት መንፈስ ይታይ ነበር። የዛሬው ሁኔታ ቢፈታስ ችግሩን እንዴት እንወጣለን የሚል ነው። ከአንዳንዶች የሚሰጠው መልስ ካልብዙ ውጣ

ውረድ የግለሰቦችን ስም መጥራት ፣ ወይም ደግሞ በደፈናው ቅንጅት ይመልሰዋል ወይም ይፈታዋል የሚል ነው። በሌላ ወገን ደግሞ ቅንጅት አስከተው ለደረጃ ድረስም አንዳንድ መልስ መስጠት እንደሚችል ባያጠራጥርም ፣ ጥያቄው ግን የሚሰጠውና ተግባራዊ የሚሆነው መልስ ኢትዮጵያን እንደ አንድ ሀብረ-ሰባና ሀብረተሰብ ሊያዋቅራት የሚያስችል ነው የሚለው ነው። በአንዳንዶቻችን ዘንድም የነበረው ችግር ይህንን የመሳሰለውን ጥያቄ አንስቶ ለመከራከር ፣ ለማስተማርና ለማስረዳት ያለመቻል ነው። ዕውቀቱም ሆነ ችሎታውም ቢኖር እንኳ ለማዳመጥ የሚፈልጉ ኃይሎች በፍጹም የሉም። በእንቅስቃሴቅው ውስጥ በዕውቀታቸው ፣ በችሎታቸውና በአመለካከታቸው የተለያዩ ግለሰቦች በመኖራቸው ፣ በዚህ ላይ ደግሞ እዚህና እዚያ የሚቀለበሉት ኃይሎች መድረኩን በመያዛቸው ለሚነሱት ጥያቄዎችና ጥርጣሬዎች መልስ ለመስጠት አስቸጋሪ ነበር። ክርክር ያልተለመደበት ሀብረተሰብ ፣ ወደ ፊት ከመጓዝ ይልቅና ነገሮችን ከሁሉም አቅጣጫ መመርመርና ማገናኘብ ባልተለመደበት ማህበረሰብ ፣ ሳይንሳዊ ክርክር ወደ ሰይጣን አቀራረብ በሚመስልበት ፣ ይኸኛውም ሆነ ያኛው ኃይል በተግባሩ በሰበሰበበት ውስጥ የበታች ሆኖ ከመቅረትና ከመዋጥ በስተቀር ሌላ አማራጭ አልነበረም። ይህ ሁኔታ ስር እየሰደደ ሲሄድና የግንቦቱም የምርጫ ውጤት በተለያዩ ምክንያቶች ሲቀለበስ ልዩነቶቹ ግልጽ ሆነው መውጣት ይጀምራሉ። ካለምንም ሳይንሳዊ መሰረትና ፕሪንሰፕልስ የተሰበሰበው ሁሉ በነቁ ኃይሎች ላይ ጥርጣሬውን በግልጽ ማሳየት ጀመረ። ይህ ጉዳይ ለጮሌዎች አመቺ ሁኔታዎች ፈጠረላቸው። ካለቅንጅት በስተቀር ፣ ካለ ከሌ በስተቀር ሞቼ አገኛለሁ የሚል የማያስፈልግ ክርክርና አመለካከት ብቅ ማለት ጀመረ። ግለሰቦችን ወደ ማምለክ አመራ። ለሃሳብ መለወጥ የማይሰጥ ፣ ለክርክር የማያመች ሰፊውን ህዝብ የሚያደነዝዝ ሁኔታ የፖለቲካውን መድረክ እየተቆራኘው መጣ።

በመስከረም ወር የተጠራው ሰላማዊ ሰልፍ መቅረት ፣ የቤት ውስጥ አድማው በተልፈሰፈሰ መልክ መታገዱ ፣ በዚህም መሰረት ፣ በቅንጅት አመራር ዘንድ የዓለምን ፖለቲካ በሚገባ አለማጤን ፣ እንዲያው የዓለም ኮሙኒቲው በሚለው እጅና እግር በሌለው አስተሳሰብ በመታወር ጠቅላላውን የኢትዮጵያን ህዝቦች ድል ባለማወቅና የአንዳንዶቻችንን ምክር ባለመቀበል እንዲጨናገፍ ማድረግ ፣ በውስጥ ለዘብ ብሎ የነበረውን ቅሬታ ጉልህ አድረጎ አወጣው። ቅንጅት በማሸነፍ ፣ አንዳንዶቹ የመሰለቸው እኛ የነቃን ኃይሎች እንደከብት እንደምንነዳ ነበር። ጥያቄ የመጠየቅ ፣ አንዳንድ ጥርጣሬዎች ማሳየት የማንኛውም ሰው ነኝ የሚል ፍጡር ተፍጥሮአዊ መብትና ግዴታ መሆኑን የማይረዱ ግራ የገባቸው ግለሰቦችና ጮሌዎች የጥያቄውን አነሳስ በደንብ ከማጤን ይልቅ ነገር ማጣመም ጀመሩ። ወደ ጥናትና ወደ ምርምር ከዚያም ለኢትዮጵያ ህዝቦች ወደ ሚያመቸው መልስ ከማምራት ይልቅ በሩን ወደ መዘጋት አመሩ። አስቸጋሪ ሁኔታ እየፈጠሩ መጡ ማለት ነው። እነዚህ ግለሰቦች መሰረታዊ ውይይት ከማድረግ ፣ የአገራችንን ችግር እንዴት መፍታት እንቻለን የሚለው መሰረታዊ ጥያቄ ላይ ከመረባረብ ይልቅና በጊዜው እየመለሰው በመጠየቅ ራስን ከማሰጨነቅ ይልቅ ጥናት እንዳይጠና ፣ ሌሎች የችግራችንን ምንጭ እንዳይረዱ ሰፊ ክርክርና ውይይት እንዳይደረግ አገዱ። በነሱ አባባል የኢትዮጵያን ችግር የሚያወቁ በአመራር ብቻ እዚህና እዚያ ተሰበጣጥረው የሚገኙ እንጂ እኛ ምንም ዐይነት ዕውቀት የለንም ፤ ሰለዚህም አነሱ አስኪመጡ ድረስ አፋችንን ከፍተን እየጠበቅን መቀመጥ አለብን። በተጨማሪም ፣ በእነዚህ ግለሰቦችና የቅንጅትን አርማ በየዋህነት አንግበው በሚጓዙት አስተሳሰብ የእኛ ተግባር ገንዘብ መሰብሰብ ፣ ሰላማዊ ሰልፍ ማድረግና ግለሰቦችን እያወደሱ መኖር ብቻ ነው። ትግሉ በሰላማዊ ሰልፍና ሻማ መብራት ይዞ በመቆምና ህዝብን ማሰማት ፣ እንዲያም ሲል ገንዘብ እየሰበሰቡ ታማኝነትን ማሰማት ነው። ከዚህ ውጪ ትግል መካሄድ የለበትም የሚል ነው። ሌሎችም ቢሆኑ መሰረት ያለው አስተሳሰብና አገራችንን በጸና መሰረት ላይ ሊያቆማት በሚችል መሰረተ-ሀሳብ ላይ መወያየት አይፈልጉም የሚሉ ናቸው። በእዚህ ዐይነት ሁኔታ ውስጥ እንዴት አድርጎ መታገል ይቻላል? እንዴትስ አድርጎ ሃሳብን ማንሸራሸር ይቻላል ? እንዴትስ አድርጎ ዲሞክራሲያዊ ባህልን ማዳበር ይቻላል ? በጣም አስቸጋሪ ጉዳይ !

ይህ ሁኔታ በዚህ እንዳለ የውጭ ቅንጅት አመራር ነኝ የሚል ከአገር ቤት ውስጥ ማንዴት ተሰጠኝ ብሎ መግለጫ ያወጣል። ይህም ጉዳይ በአንዳንዶቻችን ዘንድ ጥርጣሬን ቢያሳድርም

የአገር ቤቱ አመራር ከታሰረ ድረስ ቢያንስ የውጪውን ማህበረ-ሰብ "ሊያሰባሰብ የሚችል" ኃይል በሚል ለጊዜውም ቢሆን ነገሩን ዝም ብለን ተቀበልን። ይሁንና ግን ይህ የውጭ አመራር አልፎ ተርፎ ሌሎችን ሳያማክር ፣ ብዙ ጥናት ሳያጠና ፣ መቋጠሪያ የሚገባቸውን ነገሮች መስመር ሳያሰጥ የኢትዮጵያን አንድነትና ዲሞክራሲያዊ ህልውና ሲፈታተኑ ከነበሩና አሁንም ከሚፈታተኑ ጋር የጋራ ግምባር መስርቼአለሁ ብሎ አስታወቀ። ይህ ጉዳይ በመሀከላችን ቅሬታን አስነሳ። እራሱን ቅንጅትን በጅምላ በሚደገፉ መሀከል ክፍፍልን ፈጠረ። የአገር ቤቱን አመራር ብቻ ነው የምናውቀው በሚለውና የውጪ አካል ነኝ የሚለውን በሚደግፈውና አሁን አክራሪ ሆኖ በወጣው መሀከል ልዩነት ተፈጠረ። ልዩነቱ በየ ፓል ቶክ በደንብ መንጸባረቅ ጀመረ። እጅግ አስቸጋሪ ሁኔታዎች እየተፈጠሩ መጡ ማለት ይቻላል። በተጨማሪም ራሱ በውጪው አመራር እጅግ በአስቂኝ መልክ የተፈጠረው መከፋፋይ ፣ ዲሞክራሲያዊ ባህል የጎደለው አሰራርና ቀጠፋ ትግሉን ሊያዳክመው ቻለ። እነዚህ አመኔታ የማይጣልባቸው ናቸው ወይ አገር የሚመራት ብለን ጥያቄ ማቅረብ ተገደድን። ይህ አጠቃላይ አለመግባባትና መወንጀጀል በየመነጋገሪያው መድረክ መንጸባረቅ ጀመረ። አዲስ የተፈጠረው መድረክ ወደ መቧረቂያነት ተለወጠ።

ዛሬ በግልጽ እንደምናየው ይህ የውጪ አመራር የሚባለውን ብቃትነቱን የሚያሳይ ፖለቲካ ሲያራምድ አይታይም። አልፎ አልፎ መግለጫ ከማውጣት በስተቀር በዛሬው አገዛዝና በውጪ ኃይሎች መሀከል ያለውን ትስስር ፣ ከዚህም በመነሳት በሀዘባችን ላይ የተጣለውን የጭቆና ግፍ ፣ የድህነትና የአገራችንን ህልውና መዳካም እየተነተ ለሀዘባችንም ሆነ ውጪ አገር ለሚኖረው ኢትዮጵያዊ ማመልከትና የትግሉም አቅጣጫ እንዴት መሆን እንዳለበት መጠቆም አልቻለም። እንዲያውም ይባሉ ብሎ ብሄራዊ ነጻነትና በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ ለሀዘባችን አለኝታ የሚሆን ጠንካራ ኢኮኖሚ በውጪ ኃይሎች ቡራኬ ይገኝ ይመስል ብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ኢትዮጵያውያንን እያሳሳተ ነው። በታሪክ እንደተረጋገጠው ለብሄራዊ ነጻነት የሚደረግ ትግል በልመና የሚገኝ አይደለም። አገራችን ከአንዴም ሁለቴም የተደፈረውን ብሄራዊ ነጻነቷን ያስከበረችው በልመና አይደለም። ብዙ መስወዕትነትን በጠየቀ የእናቶቻችንና የአባቶቻችን ትግል አማካይነት ነው። በዛሬው ዘመን የሚደረገው ትግል ደግሞ ከዚህ የበለጠ ሲሆን ሳይንሳዊ መሳሪያን የሚሻና ከዚህም በመነሳት የተወሰነበትን የዓለም አቀፍ ፖለቲካ በቅጡ መረዳት የሚጠይቅ ነው። አልፎ አልፎ ካልሆነ በስተቀር በዛሬው ዘመን የብዙ አገሮች ብሄራዊ ነጻነት በቀጥታ ወረራ የሚደፈር ሳይሆን በማባበል አፈቀለጤዎችንና የወሰጥ አርበኞችን በማዘጋጀት ነው። ለዚህ ደግሞ የተዘጋጀ ፣ ብሄራዊ ነጻነትን የሚቀናቀን ቴዎሪና ርዕዮተ ዓለም አለ። በዚህ አማካይነት በሌላት ሃምሳና ስድሳ ዓመታት የብዙ ሶስተኛው ዓለም አገሮች ብሄራዊ ነጻነት ተደፍረደ ሆኖ ወደ ባሰ ድህነት ተገፍቶረዋል። የአገራችንም አጣ ከዚህ ውጭ አይደለም። ከዚህ ውጭ ማሰብና ኢትዮጵያ ውስጥ የሚታየውን ድህነትና ረሀብ እንዲሁም ህብረተሰብአዊ መመሰቃቀል ከብሄራዊ ነጻነት መደፈር ጋር አለማማያያዝ መሞከርና ሰፊውን ህዝብ ለማሳሳት መሞከር የታሪክ ወንጀል እንደመፈጸም ይቆጠራል። ከዚህም ስንሳ የሚደረገው ትግል ጸረ ወያኔ ብቻ መሆን የለበትም። ትግላችን ውስብስብና የቴዎሪና የሳይንስ ብስለትን ሲጠይቅ ፣ ይህ ደግሞ በየጊዜው ስትራቴጂያዊ በሆነ መልክ እየተነተነ መቅረብ አለበት። ይህ ማለት ግን ትግላችን ፍጥጫን ያዘለ ነው ማለት አይደለም። እንደድሮው ፀረ-ኢምፔሪያሊስት ትግል እያልን መፈክር ይዘን እንወጣ ለማለት አይደለም። በአንድ በኩል በቴዎሪና በኢምፔሪያል የተደገፈ ትንተናና ከዚህ በመነሳት የትግልን አቅጣጭ መቀየስ ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ጅብደኛ ትግል ማካሄድ የተለያዩ ሁለት መስመሮች መሆናቸውን ከመጀመሪያውኑ ማወቅ ያስፈልጋል።

ከዚህ ስንሳ በአንዳንድ ግለሰቦች አማካይነትና የውጭው አመራርንም ጨምሮ የኢትዮጵያን ህዝቦች ዕውነተኛ የብሄራዊ ነጻነት ምኞትና ትግል እንዲሁም ደግሞ ባህላዊ አገር የመመስረቱን ጉዳይ ከግሎባላይዜሽን ውጭ ሊታሰብ አይገባም እየተባለ የሚለፈፈውና አገራችንን በአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ጉያ ስር ወድቃ እዚያው በዚያው እንደትታሸ የሚደረገው አሻጥር ከአሁኑ መቀጫት አለበት። ወያኔን ከጣልክልን ከወያኔ የበለጠ አንተ በዓለም አቀፍ ደረጃ የምታካሄደውን የፀረ ቴሮሪስት ትግል የበለጠ ከጎንህ ቆመን እንዋጋለን

የሚለውን የተሳሳተ አባባል ከአሁኑ በእንጭጩ እንዲቀጭ ማድረግ የማንኛውም አገር ወዳድና ዲሞክራት የታሪክ ኃላፊነት ነው። የዛሬው ትግላችን ሳንወድ በግድ ከወያኔ ጋር ብቻ ሳይሆን ከነዚህ የወሰጥ አርበኞች ፣ የታሪክንና የአንድን ህዝብ ዕውነተኛ ብሄራዊ ነፃነት ፍላጎት ከማይገነዘቡ ጋርም ሊሆን ነው ማለት ነው። ይህን አቀራረብ እንደ ፋክክርና ወደ ጡብ የሚያመራ አደርጎ መመወሰድ የለበትም። ነገሮቹን እንድንረዳና የትግሉም አቅጣጫ እንዴታና ምን መሆን እንዳለበት ለማመልከት ብቻ ነው። ከዚህ ስንሳ ስለኢትዮጵያም ሆነ ስለ ዓለም አቀፍ ፖለቲካ የተለያዩ አመለካከት አልን የሚሉ ሁሉ በግልጽ ወደ ውጪ ወጠተን እንከራከር። አቋማችንን በግልጽ አናሳይ። በዚህ መሰረታዊ ጥያቄ ላይ አለመግባባት ካለ ሁሉም እንደ ፈለገው እየተነሳ የሚዘላብድበትና ህዝብን የሚያሳስትበትን ሁኔታ ፈጠርን ማለት ነው። ዛሬ በየፓል ቶክ ውስጥ ገብቼ የምሰማው ዐይነት ዝብርቅሩ የወጣ አስተሳሰብና ጩኸት።

በአንዳንድ አጋጣሚ ወቅት በፓል ቶክ ውስጥ ገብቼ ሰሰማና የራሴንም አስያየት ሰሰነዘር የምገነዘበው በመሰረቱ አንዳንድ የሀሳብ ልዩነቶች ቢኖሩም ፣ ትግሩ የመነጨውና የሚመነጨው ፖለቲካ የሚለውን መሰረተ ሀሳብ ከግንዛቤ ውስጥ ያለገባ ክርክር እንደሚካሄድና ፣ በብዙዎችም ዘንድ ክፍተኛ የዕውቀት ማነስ ፣ የነገሮችን ሄደት በሚገባ ከሁሉም አቅጣጫ ለመመርመር ያለመቻል እንዳለ ነው። ብዙዎች ወያኔን እንቃወማለን ፣ ቅንጅትን እንደገፋለን ቢሉም የየግለሰቦችን ታሪክ ፣ የድርጅቶችን አመጣጥና በኢትዮጵያ የነጻነት ትግል ውስጥ የነበራቸውን ሚና ፣ የአዲሱ አገዛዝ ትቶ የሄደውን የተወሰነ ሁኔታና ለዛሬው ምስቅልቅል ሁኔታ የቱን ያህል አስተዋጽዖም እንዳበረከተ በፍጹም ግንዛቤ ውስጥ ማግባት ካለመቻል የመነጨ ነው። ሌላውም የራሱን ሃሳብ ረጋ ባለ መልክ መሰንዘር ሲጀምር ወደ ማስፈራራትና በቀይ ምልክት ሰርዞ ማባረር ፣ ወይም ደግሞ እጅግ በጋጠ ወጥ መልክ ጣልቃ ገብቶ ሌላ ነገር አለብን በማለት ሰው የጀመረውን ሃሳብ አንጠልጥሎ መስመሩን መዝጋት የተለመደ ሆኖ መጥቷል። ይህ ሁኔታ አንዳንዶቻችንን ግራ አጋብቶናል። ማስተማር የሚቻልበትን ሁኔታ እንዳንጠቀምና ሃሳባችንን እንዳናሸራሸር አድርገናል። በእርግጥ እዚህ ላይ ሁሉንም መወንጀል አይቻልም። አንዳንድ መድረኮች ቀስ በቀስ ወደ በሰለ ውይይት እንደ ተሸጋገሩና ወደፊትም እንደሚሚሩ ግንዛቤ እንዳለ መታወቅ አለበት። አስካሁን ድረስ በአክሪሪነት ጩኸቱን የሚያሰማውና የሌሎችን አስተያየት ለመቀበል ከማይፈልገው አንድ የውጪውን አመራር እድገፋለሁ ብሎ እዚህና እዚያ ከሚሯሯጠው የፓል ቶክ መስመርና የወያኔን ፖለቲካ አቀባብቶ በሲቪክ ህብረተሰብ አሳቦ የሚያወናብደው በጣም የተደናቆረ ክፍል በስተቀር ሌሎችን መስመር ማሰያዝና ነገሮችም በጩኸት መልስ እንደማያገኙ ፣ በጥናት ላይ የተመሰረተ ውይይት መታላፍ የማይገባው የውይይትና የመፍትሄው መንገድ መሆኑን ማስገንዘብ ይቻላል። አንዳንዶች ይህንን እየተረዱ መጥተዋል ማለት ይቻላል።

ያም ሆነ ይህ እንደዚህ ዐይነቱ የተዘበራረቀ ትግልና መጫጫህ ትግሉን ሲያዘበራረቅ ፣ ለየዋሁና ለአገር ወዳዳ ደግሞ ግራ የሚያጋባ ሆኖበታል። ሀቀኛውን ከውሸታሙ ፣ አገር ወዳዳን ከአጭበርባሪው ለመለየት አዳጋች ሆኖበታል። በሳይንስ ያልተገራ ትግል የበላይነትን በመያዝ ወጣቱን ሁሉ የማይሆን ስሜቱን ቀስቅሶበታል። በዚህ የተሳካረው አወናባጅ ኃይል ወደ ፊት ከመሸምጠጥ በስተቀር ቆም ብሎ ጥያቄ ለመጠየቅ ፋታ ሳያገኝ ይቀራል። ብቻውን የሚጓዝና ብቻውን የሚያሸነፍ ነበር የሚመስለው። የሌሎች ጩኸት የማይሰማው ፣ በራሱ ዓለም ውስጥ የሚሸከረከርና ፣ ዛሬ ከዚህኛው ነገ ደግሞ ከዚያኛው ጋር በመሰለፍ ትግልን የሚያምታታ ነው። ይህ ዐይነቱ የትግል ዘዴ ሰብሳቢ ከመሆን ይልቅ በታኝ ሆኗል። እንደነቀርሳ በሽታ የሚሰረሰርና ትግልን የሚያዳክም ነው። በሳይንስና በጥናት ላይ ያለተመሰረተ ትግል ዞሮ ዞሮ ወደ ድል አያመራምና።

ይህ ሁኔታ የሚያሳየን በየጊዜው የሚለዋወጠውን የኃይል አሰላለፍና የኢትዮጵያን ህብረተሰብ ደካማ ሁኔታ ነው። አብዛኛው ከአገሩ ወጥቶ ውጪ አገር ለብዙ ዐመታት ቢኖርም

በከበርቴው ህብረተሰብ ውስጥ ራሱን ለማዋሃድና አዲስ የአኗኗር ስልትና ትግል ሊቀስም በፍጹም አልቻለም። ስለሆነም ልክ በጉዞ ላይ ይመስል እዚህና እዚያ በመክንፍ በእዚህ ዐይነቱ ትግል ውስጥ ቶሎ ብሎ የግንባር ቀደምትነትን ሚናን በመጨመር የሰከነ አመራር እንዲሰጥ ትግሉን ማዘበራረቅ ይጀምራል። ከዚህም ከዚያም ያልሆነ ኃይል ሰብስቦ ተሳሰቶ አሳሳች እየሆነ ነው። ዛሬ የደረሰንበት ሁኔታ ይህ ነው። አቅጣጫው የማይታወቅ የትግል ስልት !

የተለያዩ የትግል የሀይወት ታሪክ ፤ የተለያዩ አመለካከት

ለዛሬው መወናዎድና ወደ አምላኪነት ባህርይ ማምራት በአንድ በኩል ፤ በሌላ ወገን ደግሞ የኢትዮጵያን ህዝቦች ትግል በአንድ መስመርና አቅጣጫ እንዳይጓዝ ማድረግና በውይይት የተመሰረተ ሁሉንም የሚያካትት የተቀናጀና በተወሰነ ፕሮግራም ላይ መሰራት በሚለው ከተወሰኑ ድርጅቶች መሀከል የሚሰነዘረውን አስተያየት ማገድ ፤ ይህ የተለያዩ የትግል ዘዴና አክራሪነት ፤ እንዲሁም ደግሞ ዲሞክራሲያዊ መሰረተ ሀሳቦችን ጥሶ በመሄድ እኔ ብቻ ነኝ መሪው ማለት የየድርጅቶችንና ግለሰቦችን የትግል ሀይወት ታሪክና የዲሞክራሲ ግንዛቤ ልዩነት ያረጋግጥልኛል። የየግለሰቦች እርስ በርስ መናቆር ፤ ስም መጠፋፋትና የድርጅትን ሀብት ዘርፎ መሄድ ይህ ሁሉ የሚያረጋግጥው ሀቀኝነት እንደሚገለጽ ፤ ዲሞክራሲያዊ ባህል እንደሌለንና ትልቁን ኃላፊነት የሚጠይቀውን የህብረተሰብ ግንባታ በትኩሻችን ላይ ተሸክምን የህዝባችንን ጥያቄ ለመፍታት እንደማንችል ነው።

የዛሬው የትግል አቅጣጫ ደብዛው መጥፋት ፤ የርስ በርስ ሽኩቻ ፤ አለመደማመጥ ፤ በአንድ በኩል የህብረተሰባችን ሳይንሳዊና የምርምር ባህል እንዲያም ሲል ጥያቄዎችን እያነሱ ዲሞክራሲያዊ ባህል ያለማደባደብ ነፀብራቅ ሲሆን ፤ በሌላ ወገን ደግሞ የየድርጅቶችን የተለያዩ የፖለቲካ ባዮሞራልና ከረጅሙ የትግል ታሪክ አለመማር ጋር የተያያዘ መሆኑን ወዲያውኑ መገንዘብ ያቻላል። አሁንም እንደድሮው ፤ በተለይም ግለሰቦችን የሚያመልኩና በየብሄረሰቦቻቸው ስር መሸገው "ህዝቦቻችንን ነፃ እናወጣለን" የሚሉ እንደድሮው አሁንም በጠባብ ስሜት በመወጠር ፤ የህዝብን ነፃነት ራሳቸው በነደፉት የትግል አርማ ውስጥ በማሸከርከር ከአርባና ከሰላሳ ዓመታት ትግል ምንም ትምህርት ለመቅሰም ያለመቻላቸው ነው። አራሳቸውን ኋላ ቀር ከሆነ አስታሳሰብ ሳያወጡ ፤ ሌላውን አታሳዩኝ ከሚለው ፈሊጣቸው ሳይለቀቁ ፤ ከሌላው ጋር ፈት ለፊት ተጋፍጠው መከራከር የማይችሉና ተምረው ማስተማርን ባህል ለማድረግ ያልቻሉ አሁንም እንደቀድሞው አጥፍቶ በመጥፋት ህልማቸው እየዋኙ ይገኛሉ። ታሪክን በማጣመም ፤ ያቺ አገር ለነሱ ብቻ ተፈጥራ የተሰጠች ይመስል የሌለውን ኢትዮጵያዊ ነፃነትና በሰላም ለመኖር ያለውን ፍላጎት አጨልሞ ለመኖር ከውጪ ኃይሎች ጋር በመተባበር የሚያደርጉት የጥፋት ትግል ተምረው የደነቆሩ ለምንም የማይበጁ ናቸው። ዘላለማቸውን በጥርጣሬ የሚኖሩ ፤ ከሌላው ኢትዮጵያዊ ይልቅ ዕምነታቸውን በውጪ ኃይሎች ላይ በመጣል ችግርን በመፍጠር ትግሉን ውስብስብ የሚያደርጉ ናቸው። ግራ የገባቸው ፤ በየጊዜው እንደ እስሰት ቀለማቸውን በመቀያየር ግራ የገባው ትግል የሚያካሂዱ ናቸው። እነዚህን በብሄረሰብ ስም የሚነግዱ ኃይሎች ለማሳመንና ዕውነተኛውን የነፃነት ፈለግ ለማስተማር እጅግ አስቸጋሪ እየሆነ መጥቷል። ዌብ ሳይታቸውን ለተመለከተ አሁንም እንደ ቀድሞው የሚያስታገቡት መፈክር የታሪክን ጎሣ ወደ ኋላ ለመጎተት የሚደረግ የደንቆሮዎች ትግል እንጂ በምንም ዐይነት ግለሰብአዊ ነፃነትን የሚያቀዳጅና ኢኮኖሚያዊ ዕድገትን የሚያመጣ አይደለም። የሚገርመው እነዚህ በየብሄረሰቦቻቸው ጉያ ስር የተሰገሰጉ ኃይሎች በአንድ ወቅት በኢትዮጵያ የፖለቲካ መድረክ ላይ ያዙኝ ልቀቁኝ ሲሉ የከረሙ ነበሩ። በሌላ አነጋገር የደርግ ካድሬዎች የነበሩና አንዳንዶቻቸው ከፍተኛ ስልጣን የነበራቸው ነበሩ። በዚህ በተጣመመ አስተሳሰባቸው ፤ አክራሪነታቸውና ጎታች አመለካከታቸው ህዝባቸውን ነፃ ሊያወጡ ይችላሉ ወይ ?

ይህ ጉዳይ ነው ዛሬ ትግሉን ውስብስብ የሚያደርገውና ፣ በተለይም ተግባርን የሚለውን ኃይል ጭንቅላቱን ጨምሮ ከያዘው ኋላ ቀር አመለካከት ማለቀቅ የሚያስቸገረው። ይህ የተበለሸ የፖለቲካ ቢዮግራፊን ለማስተካከልና ግለሰቦችንም ሆነ ድርጅቶችን ሰው መሆናቸውን እንዲገነዘቡ ለማድረግ አስቸጋሪ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል። ለዚህ የሚያዋጣው ትግል ወደ ፊት ገፍቶ በመሄድ በቴዎሪና በሳይንስ ዕርቃናቸውን ማሰቀረት ብቻ ነው። ምክንያቱም እነዚህን ኃይሎች ለዘለዓለም አሸሩ ማለት ትግሉን የሚያደብስብና የነፃነቱንም ዘመን የሚያራዝም በመሆኑ ነው። በተጨማሪም ደግሞ መታወቅ ያለበት አንድ ድርጅት ተነስቶ ይህንን ብሄረሰብ ወክላላሁ ሊል አይችልም። ግለሰቦች ሊሰባሰቡና ድርጅትን ሊመሰርቱ የሚችሉት በአንድ ርዕይና ህብረተሰብአዊ ዕሴት አካባቢ ብቻ ነው። ብሄረሰብን ነፃ አወጣለሁ የሚለው ከፖለቲካ ቴዎሪና ከሳይንስ ጋር በፍጹም አብሮ ሊጓዝ አይችልምና። ምክንያቱም ብሄረሰብ ርዕይ ወይም የፖለቲካ ዕሴት አይደለምና ነው። አንድ ህዝብ ዕውነተኛ ነፃነቱን የሚቀዳጀው በሳይንስ ላይ የተመረኮዘ ትግል ሲያካሂድና ለሰራ ሲዘጋጅ እንጂ ጥላቻን የትግል መፈክር በማድረግ አይደለም። ስለዚህም የብሄረሰብ ነፃነት ታጋዮች ነን የሚሉ ከዚህ አገርን ከሚያፈራርሱና ህዝብን ወደ ድህነት ከሚወረውር ትግላቸው መለቀቅ አለባቸው። ከኤርትራው የፃነት ትግል ትምህርት መቅሰም አለባቸው።

ከዚህ ሰንወጣ ፣ ሌላው አስቸጋሪ ጉዳይ ደግሞ በዚህም በዚያም ብለው የፖለቲካ ካድሬነት ሚና ሲጫወቱ የነበሩትን መልክ ማሰያዝ ነው። እነዚህ ኃይሎች በአንድ በኩል ወያኔን የሚጠሉና የኢትዮጵያን አርማ አንግበው ለአንድነት እንታገላለን የሚሉትን ያጠቃልላል። የእነዚህ ሰዎችም ችግር በጣም የተጣመመ የፖለቲካ ቢዮግራፊ መኖር ሲሆን ፣ ከ15 ዓመት በኋላም አራሳቸውን በአዲስ አስተሳሰብ ሊገነቡ ያልቻሉ ናቸው። አንዳንዶቹ አሁንም አመጽ የሚቃጣቸውና ለዲሞክራሲያዊ ውይይት ዕድል የሚሰጡ አይደሉም። ሰውን በጥርጣሬ የሚመለከቱ ፣ ስለሰው ልጅና ነፃነት ያላቸው አስተሳሰብ እጅግ የተጣመመ ፣ ሰውን የሚንቁና ግለሰቦችን የሚያመልኩና በራሳቸው ላይ ዕምነት የሌላቸው ናቸው። ዛሬ ለዕውነተኛ ነፃነት የሚደረገውን ትግል የሚያደናቅፉና በጭፍን ወደ ፊት የሚገፉ ፣ ቢያመቻቸውም ሰው አየጨፈለቁ ለመሄድ የሚፈልጉ ናቸው። እነዚህም እንደ ብሄረሰብ ነፃ አውጪ ነን ባዮች በራሳቸው ክልል ብቻ የሚሸከረከሩ ለትግል የሚያስፈልገውን ዲሞክራሲያዊ ባህል ለማዳበር በፍጹም የማይፈልጉ ፣ በዚህም በዚያም ብለው የሚሸለኮሉና መንገዱን የሚዘጉ ናቸው። ከሌላው ጋር ለመተባበር የማይፈልጉና የአንድን ህዝብ የተለያዩ አሴቶች መኖርና እንዲሁም ደግሞ የሌሎችን የነፃነት ፈላግ ለማዳመጥና ሌላም የትግል መንገድ እንዳለ ለመስማት የማይሹ ናቸው። እነዚህ ናቸው ዛሬ የፓልቶክ መድረኩን ይዘው ሰው አላናግርም የሚሉና ብዙ ቀና ሰዎችን የሚያሳሰቱ። በዚህ ዐይነቱ ትግላቸው ቅንጅት የምህሮች ስብስብ እንዲይሆን በሩን እየዘጉና እንዲያም ሲል ፊዩዳላዊ የቤተሰብ መድረክ እያደረጉት ነው። ጠጋ ብለን እንዳየነው የእነ ኮሌኔል መንግሥቱን ዐይነት የማራቅና የማስጠጋት ፖለቲካ እየተጫወቱ ጠቅላላቅው ትግል ምሁራዊ ፈላግ እንዳይዘ የታሪክ ወንጀል እየሰሩ ነው። ከዚህ ውጪ ቅንጅትን የሚደግፉ ግን ደግሞ የውጪውን አመራር የማይቀበሉ በአስተሳሰባቸው ቀና የሆኑ ግን ደግሞ ትክክለኛው የፖለቲካ መስመር የትኛው እንደሆነ ግራ የገባቸው አሉ። እነዚህ በአስተሳሰባቸው የለዘቡና ለአገራቸው ቀና አስተሳሰብ ያላቸው ናቸው። ሰው የሚለውን በጨዋ መልክ ለማዳመጥ የሚፈልጉ ናቸው። ይሁንና ግን ያለፈውን ውስብስብ ትግል ለማስረዳት ደግሞ በጣም አስቸጋሪ ሁኔታ እንዳለ መታወቅ አለበት። ያም ሆነ ይህ ዲሞክራሲያዊ ባህልን ለመከተል የሚሹና በስነ ስርዓትም ለመወያየት ዝግጁ እንደሆኑ መገን ዘብ ይቻላል።

ከዚህ ውጪ ያለው ሌላው ኃይል በዚህም በዚያም ብሎ የቴዎሪና የሳይንስ ጥራት ሳይኖረው ቀስ በቀስ ባገኘው ዝና ለጠራ ትግል ያማያመች ሁኔታ በመፍጠር ላይ ነው። ይህ ኃይል ያለው አመለካከት እጅግ የተዘበራረቀ ከመሆኑ የተነሳ የዓለምን የፖለቲካ ሁኔታ በቅጡ ሊገነዘብ የማይችልና አሜሪካንን በመማፀን ነፃነት የሚገኝ የሚመስለው ፣ እዚያው አሜሪካ አየኖረ እዚያ ምን እንደሚሰራ በፍጹም የማይረዳ ነው። ዓለምን እንደፈለግሁት

አሸከረክራለሁ ከሚል ኃይል ፣ እዚህና እዚያ በሰው አገር ጣልቃ እየገባ ጦርነት ከሚያካሂድ መንግስት ምን ቀና ነገር እንደሚገኝ በፍጹም ሊገነዘብ የማይችል ሌላውን የዋህ ኢትዮጵያዊ የሚያሳስት ነው። የፖለቲካ ስልቱ የተምታታበት ኃይል በመሆኑም በዚህም በዚያም ብሎ ኃይልን ሊበታትን የሚችል ነው። እዚህ ላይ ያለው ችግር ሌሎችን ማሳሰቱ ብቻ ሳይሆን ፣ የሚሳሳተው ኃይል ዛሬ በአገራችን የሰፈነውን የጭቆና አገዛዝ ከአሜሪካ የመስፋፋትና የአገሮችን ነፃነት ከመርገጥና የሰልጣኔውን ዘመን ለማራዘም ከሚደረገው ትግል ጋር አጣምሮ ለማየት ያለመቻል ነው። በዚህም የተነሳ ሺህ ጊዜ መለማመጫ የህዘን ደብዳቤ ለአሜሪካ መንግስት በመጻፍ ኢትዮጵያ ውስጥ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ሊሰፍን ይችላል ብሎ የተገነዘበና የኢትዮጵያ ህዝቦች የነፃነት ዕድል በአሜሪካን የተቀደሰ ቡራኬ ሊገኝ የሚችል አድርጎ ግንዛቤ ውስጥ ያስገባ ነው። ይህኛውም እንደሌሎች አክራሪ ባይሆንም የሌላውን አስተሳሰብ ለመቀበልና የዓለምን የተወሳሰበ ሁኔታ ለመረዳት ያለው ችሎታ አስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ከትቶታል። ሁኔታው ወደት እንደሚያመራ ግራ የተጋባና በቀላሉም ሊገባውም የሚችል አይደለም።

ከዚህ ጋር በመያያዝ ፣ አንዴ በተቃዋሚ ወገን በመሰለፍና የዛሬውን አገዛዝ እያወገዙ በሌላ ወገን ደግሞ የአርቅ ፖለቲካ አናድርግ የሚለው ኃይል ለዲሞክራሲ ያለው ፍላጎት የሚያጠራጥር ባይሆንም በማወቅም ሆነ ባለማወቅ የሚያካሂደው በየጊዜው ተለዋዋጭ ጥሪ ትግሉን አስቸጋሪ እያደረገውና ውዥንብር እየነዛ መሆኑን መታወቅ አለበት። የሚደረገው የዕርቅ ጥሪ የዛሬውን አገዛዝ በፍጹም ርህራሄ እንዲኖረው የሚያደርግ አይደለም። እንደዚህ ዐይነቱ የፖለቲካ ትግል የከረረና ፣ አገዛዙ የኢትዮጵያን ህዝቦች ረግጦ ለመግዛት ቆርጦ ከተነሳ ሰንብቷል። የራሱ የሆነ የኢኮኖሚ ኃይል ገንብቷል። ዲሞክራሲያዊ ባህል የለውም። ክርክርና ውይይትን ባህሉ ያደረገ አይደለም። የሰብአዊነት ባህርይ የሌለው ነው። ስንትና ስንት ሺህ ህዝብ በረሀብና በድህነት ሲረገፍ ዝም ብሎ የሚመለከት ነው። ጠቡ ዛሬ በባልና በሚስት መሀክል ፣ አንተም ተው አንቺም ተይ በሚል ዐይነት ማስታረቅ የማይቻልበት ሁኔታ ነው። በዚህ ላይ ደግሞ እንደዚህ ዐይነቱን የፖለቲካ ትግል በዕርቅ ፖሊሲ ማረጋገጥ በፍጹም አይቻልም። የራሴን ኢምፓየር መስርቻለሁና ታግላችሁና አሸንፋችሁ ስልጣን ውስጥ የሚል አመጽን ባህሉ ያደረገ ኃይል ነው ዛሬ ያለው። ሁኔታው ይህ ከሆነ ለምንድነው እየመለሰሱ ዕርቅ መደረግ ያለበት ዛሬ ነው እየተባለ የማያስፈልግና አሳሳች ዘመቻ የሚካሄደው። የፖለቲካ የዋህነት ወይስ ሌላ የትግሉን ትጥቅ የሚያስፈታ መሰሪያ ? ለመገመት በጣም አስቸጋሪ ነው። በሌላ ወገን ደግሞ ይህ ግለሰብ አሁንም እንደወትሮው በሰላም ትግል ያምናል። ጥያቄው ምን ዐይነት የሰላማዊ ትግል አናድርግ የሚል ነው። እንደዚህ እያልን ተቃዋሚ ነን በሚለው ሰፈር ያለውን እርስ በርሱ የሚጋጭ የትግል ስልት መጥቀስ ይቻላል። በሌላ ወገን እንደዚህ ዐይነቱ የተዘበራረቀ የትግል ስልት የተቃዋሚውን የፖለቲካ ብስለት ደረጃ የሚያመለክትም እንደሆነ መገንዘብ ያሻል። እዚህም እዚያም የተሰበጠጠ ኃይል እኔም ትግል አራምዳለሁ እያለ እንደፈለገው ሲሆን ለአገዛዙ የመጠናከሪያ ስትንፋስ እየሰጠው እንደሆነ መታወቅ አለበት።

ዛሬ ያለው ሌላው ፍጥጫ በህብረትና በቅንጅት መሀከል ሲሆን ፣ በህብረቱ ውስጥ የፖለቲካ ተዋናዮች ከድሮው የግራ ንቅናቄ የፈለቁና ከሌሎች ይልቅ በአስተሳሰባቸው የተሻለ ጥራት ያላቸው ናቸው። የህብረት ችግር ግን ኃይልን ሰብሰብ አድርጎ ሰፊ ትምህርት ለመስጠት ወደ ውጭ ግፊት ለማድረግ ያለመቻል ነው። ከሌሎች በሚመጣው ግፊት በመዋጥ ለኢትዮጵያ ህዝቦች ያለውን አማራጭ መንገድ ለማሳየት ያለውም የሰው ኃይል ካለው የኢትዮጵያ የተወሳሰበ ችግር ጋር ሊመጣጠን የሚችል አይደለም። ሌላው ችግር በድሮው ዓለም የመኖር አዝማሚያ ሲታይ ፣የድሮውን ህልም አሸንፋጥሮ ጥሎ ወደ ፊት ለመጓዝ አማካይ መንገድ ላይ ወይም አስቸጋሪ መንገድ ላይ ይገኛል። ይህ ከድሮው ተጎትቶ የመጣ ህልምና በዚያ ዓለም ውስጥ መኖር ኃይል እንደሚጨርስ በብዙዎች ዘንድ ግንዛቤ የተገባ አይመስልም። ይሁንና በትዕግስት ከነዚህ ጋር ሊደረግ የሚችለው ውይይትና ክርክር መንገዱ ክፍት ሲሆን የምሁር ልምድም እንዳለ መገንዘብ ይቻላል።

አጠቃላይን የተቃዋሚውን ጎራ ስንመለከት ያለው አጠቃላይ ችግር እራሳችንን ለማወቅ ያለው ችግር ፤ ለኢትዮጵያ የሚጀውን የትግል ፈለግና ምን ዓይነት ህብረተሰብ ሊመሰረት ይችላል በሚለው ላይ አሁንም ቢሆን አጠቃላይ ስምምነት ያለ አይመስልም። ይህ ሳይንሳዊ ትግልን መመሪያ ለማድረግ ያለመቻል ልምድ በብዙ መሰረተ ሀሳቦች አለመግባባት እንዲፈጠር ሲያደርግ ፤ የትግሉን አቅጣጫም መስመር ለማሳያዝ የዚያኑ ያህል አስቸጋሪ ጉዳይ እየሆነ መጥቷል። እነዚህን ዘርዘር አድርገን እንመለከት።

የማንግባባቸው መሰረተ-ሀሳቦች ግን መረዳት ያለብን ጉዳዮች

በመጀመሪያ ለአንድ ህዝብ እንደ ህብረተሰብ ሆኖ ለመኖርና በፀና መሰረት ላይ ተግንብቶ ለሚቀጥለው ትውልድ እንዲተላለፍ ለማድረግ የሚቀጥሉት መሰረተ-ሀሳቦች ጭንቅላት ውስጥ መቋጠርና የትግል መመሪያዎች መሆን አለባቸው።

1ኛ) የህብረ-ብሄር አመሰራረት ጉዳይ ፤ እዚህ ላይ ኢትዮጵያ እንደ ህብረ-ብሄር ተጠናቃ ያለች አገር ነች የሚለው ጉዳይ በብዙዎቻችን ዘንድ ግንዛቤ ውስጥ የገባ አይደለም። እያንዳንዱ አገር እንደ አንድ ህብረ-ብሄር ለመኖር ከቋንቋና ከባንዲራ ባሻጋር ሰፊ የሳይንስና የቴክኖሎጂ መሰረት እንዲኖረው ያስፈልጋል። ጠቅላላው ህብረተሰብ በሰነ ስርዓት እንዲኖር ከተፈለገ ህዝቡ በስራ ክፍፍልና በስራ መወጠር ፤ የመፍጥር ችሎታውን ተግባራዊ የሚያደርግበት ሁኔታ መፍጠር ያስፈልጋል። በዚህ ላይ ደግሞ ህዝቡን የሚያስተሳስር ባህላዊ ዕሴት መኖር አለበት። ሰፊ የመመለሻና የመገናኛ መንገድ መዘርጋት አለበት። ከተማዎች መገንባትና በየጊዜው መሻሻል አለባቸው። ይህ በሌለበት አገር ውስጥ አንድ ህዝብ እንደ ህብረተሰብ ሊያያዝ አይችልም። እስከዛሬ ድረስ በብዙ የኢትዮጵያን ባንዲራ አንጠልጥለው በሚታገሉ መሀከል ያለው አለመግባባት ግልጽ ያልሆነው ነገር ለአንድ ህብረ-ብሄር መመስረት አስፈላጊ የመሆኑ ቅድመ-ሁኔታዎችን ለመገንዘብ ያለመቻል ነው። አንዳንዶቻቹ እንዲያውም አልፈው ተርፈው ኢትዮጵያ በጾም በጸሎት የምትኖር ነው የሚመስላቸው እንጂ አንድ ህብረ-ብሄርን ለመገንባትና ተከታታይነት እንዲኖረው ለማድረግ የማይቋርጥ ትግል ማድረግ እንደሚያስፈልግ አያምኑም። በብዙዎቻችን ዘንድ ያለው ግንዛቤ እጅግ አስቸጋሪና በጥሞናም ለማስረዳት ከባድ ነው። ተቀባይነት ስለሌለ። ይህ መሰረተ ሀሳብ አንደ መቋጠሪያ አስካላገኝ ድረስ ለነፃነት የሚደረገው ትግል እጅግ አስቸጋሪ ይሆናል ፤

2ኛ) ከዚህ ስንሳሳ ብዙዎቻችን ዘንድ የዓለም ኮሚኒቲው በሚባለው ላይ ያለን አመለካከት ግራ የተጋባ ነው። በብዙዎቻችን ዘንድ ይህች ዓለም ውድድር የማይደረግባት ፤ አንዱ ሌላውን ጭራ ለማድረግ ወይም ደግሞ ለመዋጥ የማይወዳደርባት ፤ ነፃነት በቡራኬ ወይም ደግሞ በሰከነ ፖለቲካና በልምምጥ የሚገኝ የሚመስላቸው ብዙ የዋህ ኢትዮጵያውያን አሉ። የዓለምን የተወሳሰበ ትግል የማይረዱና ሊረዱ የማይፈልጉ ፤ እዚያው በዚያው አየታሹ ለመኖር እጃቸውን ወደ ላይ አውጥተው ተሸናፊነታቸውን እያረጋገጡ ኢትዮጵያን የዚህም ሆነ የዚያኛው ኃይል ጭራ ለማድረግ የሚራወጡ አሉ። በተለይም የአሜሪካ ጉያ ስር ጠቅልለው ቢገቡ ደስታውን የማይችሉትና ወያኔ ከሄደ ስልጣኑን ብቻ ለኛ ሰጥን እንደፈለግህ እናደርግልህህህ የሚሉ ተወናብደው ሌላውን ግራ የሚያጋቡ በብዛት አሉ። ከሌሎች አገሮች የትግል ልምድ የማይማሩና የነፃነትን ትርጉም ሊገነዘቡ የማይችሉ። ስለሆነም በዚህ መስክ ግልጽ የሆነ አመለካከት ከሌለና ጥቂት ተዋናዮች ሰውን ግራ የሚያጋቡ ከሆነና የፖለቲካውን ም መድረክ እያጠበቡ ከሄደ የኢትዮጵያ ህዝቦች ነፃነትና ብልጽግና አዲሱን ማለት አለብን። ትገሉ ውስብስብ ነው ማለት ነው።

3ኛ) አንድ ህዝብ እንደ ህዝብ ለመኖር የግዴታ ሰፊ የኢኮኖሚ መሰረት ያስፈልገዋል። ይሁንና በብዙዎቻችን ዘንድ ያለው ግራ መጋባት የገበያ ኢኮኖሚ የሚለውን መሰረተ ሀሳብ ከብዙ

አቅጣጫዎች ለማየት ያለመቻል ነው። የገበያ ኢኮኖሚ ሲባል ንግድና መሸቀል የሚመስሉት ያሉ ብዙ ናቸው። የገበያ ኢኮኖሚ ሳይንሳዊ መሰረት እንደሚያሰፈልገው ፣ ካላቴክኖሎጂና ካላኢንዱስትሪ የሚያደግና የሚሰፋፋ የሚመስሉት ብዙ የዋህ ኢትዮጵያውያን አሉ። ከላይ የተጠቀሱት ሁለት መሰረተ-ሃሳቦች ከዚህኛው ጋር በጥብቅ የተያያዙ መሆናቸውን በፍጹም የማይረዱ አያሌዎች ናቸው። ስለዚህም በዚህ ላይም ግንዛቤ አስከሌል ድረስ ለአውነተኛ ነፃነት የሚደረገው ትግል ደብዛው ይጠፋል ማለት ነው።

4ኛ) የብሄራዊ-ነፃነት ጉዳይ ፤ ብዙዎቻችን ስለብሄራዊ ነፃነት በምናወራበት ጊዜ ዳር ድን ደበርን እንደመነሻ አድርገን ነው። አገር ከቀተቆረሰና ከተደፈረ በዚህ ብቻ የብሄራዊ ነፃነት መገርሰስ የሚገለጽ የሚመስሉት ብዙ የዋህ ኢትዮጵያውያን አሉ። ይህ እንደኛው ቢሆንም ፣ ለብሄራዊ ነፃነት መከበርና አለመደፈር ዋናው መሰረተ-ጉዳይ የውስጥ ኢኮኖሚው በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ መገንባት ፣ በልዩ ልዩ ባህል የዳበረ የተሳሰረ ህዝብ ፣ በጥሩ አርክቴክቸር የሚታይ የከተማ ግንባታ ፣ የሊትራችር መዳበርና የሰፊው ህዝብ ንቃተ-ህሊና ደረጃ ፣ በአጠቃላይ ደግሞ የህዝቡ የማቴሪያል የኑሮ ሁኔታ... ወዘተ. እነዚህ በሌሎች ፣ ባልተሰፋፋብትና ባልዳበሩበት አገር ስለብሄራዊ ነፃነት ማውራት በፍጹም አይቻልም። በሚልዮን የሚቆጠር ህዝብ በድህነት ፣ በረሀብና በልምና በሚኖርበት አገር ውስጥ ስለብሄራዊ ነፃነት መከበር ማውራት አላዋቂነትም ብቻ ሳይሆን ብዙዎች ትርጉሙን በሰፊው ተረድተው ትግላቸውን እንዳያጣምሩና የተከበረች አገር እንዳይገነባ መንገዱን የሚዘጋጅ የተዘረከረከች አገር እንድትቀር ከማድረግ ሌላ ትርጉም ሊሰጠው በፍጹም አይችልም። ብዙዎቹ በሰራዊት ብዛት ፣ በቢሮክራሲው መጠናከርና በጥቂት በናጠጡ ሰዎች ብሄራዊ ነፃነት የሚከበር የሚመስሉት እንዳሉ በማደርጋቸው ውይይት ልገነዘብ ችያለሁ።

ለዚህ ብሄራዊ ነፃነትን ከሁለመንታው አንፃር ያለመረዳት ምክንያት ከብዙ ነገሮች ጋር የተጣመሩ ናቸው። ስለዕድገት የተዛባ አመለካከት ካለን ስለ ብሄራዊ ነፃነት የተሟላ አመለካከት በፍጹም ሊኖረን አይችልም። ስለ ሰው ልጅ ምንነት በደንብ ካልተገነዘብን እንዲሁም ስለብሄራዊ ነፃነት ምንነት ልንረዳ በፍጹም አንችልም። የራሳችንን የኑሮ ፍልስፍና ከውጪ ኃይሎች ጋር አጣምረን የምናይ ከሆነ እንዲሁም ስለብሄራዊ ነፃነት ግልጽ የሆነ አመለካከት በፍጹም ሊኖረን አይችልም። ይህ ጉዳይ ደግሞ በዚህች ዓለም ላይ የመኖር ትርጉም ምንድን ነው ብለን ካልጠየቅንና ለአገራችንና ለህዝባችን ልናባረክት የምንችለውን በዕውቀት የሚገለጽ ሰፊ ያለ የህዝብ አኗኗር ስልት ከራሳችን ጋር ካላዋሃድን ስለ ብሄራዊ ነፃነት ምንነት ግንዛቤ ሊኖረን በፍጹም አይችልም። ባጭሩ የብሄራዊ ነፃነትን ትርጉም ከሰፊ የባህላዊ እንቅስቃሴ ጋር ካላያያዝን ስለ ብሄራዊ ነፃነት መከበር በፍጹም አፋችንን ሞልተን ማውራት አንችልም ማለት ነው። ዛሬ በብዙ ኢትዮጵያውያን ዘንድ ያለው ችግርም ይህንን በቅጡ ያለመገንዘብ ነው።

5ኛ) ከዚህም ስንሳ በምን ዐይነት ዕውቀት ላይ ተመርኩዘን ነው አገራችንን መገንባት የምንችለው የሚለውን ጥያቄም ስናነሳ ትልቅ ችግር ውስጥ እንገባለን። ዕውቀት በትምህርት ገበታ ላይ ብቻ የሚገኝ አይደለም። ይህ ቢሆንም ኑሮ አስከዛሬ ድረስ እዚህ ውድቀት ላይ ባልደረሰን ነበር። በሌላ አነጋገር ዕውቀት ማለት በየጊዜው ራሳችንን እንድንጠይቅ የሚያደርግና የታሪክን ኃላፊነት በመገንዘብ ለህዝባችን ነፃነት እንድንታገል የሚያደርገን መሰረታዊ ሀሳብ ነው። ከራሳችን በፊት ለህዝባችን የቆምን ፣ ለመጨው ትውልድ ታሪክን ሰርተን እንድናልፍ የሚያደርገን መሰረታዊ መመሪያ ነው። ዕውቀት ማለት ተፈጥሮን የምንቃኝበት ፣ የተፈጥሮን ውበት እያደነቅን የምንከባከብበትና ቆንጆ ቆንጆ ነገሮች ለመሰራት የምንዘጋጅበት መሰረተ ሀሳብ ማለት ነው። ባጭሩ ዕውቀት ማለት የኑሮን ተስፋ ማሳይት ፣ ዓለምን ከሁለንታዊው አንፃር የምንቃኝበት መሰረተ ሃሳብና አገራችንን በአዲስ መልክ የምንገነባበት መሰረተ ሃሳብ ነው። ይህ ሲሆን በርግጥም ታሪክን መረዳት እንችላለን።

ይህንን የማነሳው ካለምክንያት አይደለም። ምክንያቱም በብዙዎች ዘንድ ዕውቀትን በሚመለከት አንድ ወጥ አሰራር ያለ ስለሚመስል ነው። ይህንን የምለው ብዙዎቻችን

በቀጥታ ከሚታዩን አልፎ ሌሎች ነገሮችን ለማየት ትግል ለማድረግና ወደ ተሰባሰብ ሀሳብ በመምጣት ስምምነትን ፈጥረን አንድ የተባረከችና የተከበረች አገር ለመመስረት ያለን ኃይል ለመጠቀም ያለን ፍላጎት ዝቀተኛ መሆኑን ምናልባት ባልሳሳት ስለምመለከት ነው።

አዚህ ላይ ለቁምና ዛሬ ጭንቅለታችንን ጋርዶ የያዘው ነገር ጥያቄ ለመጠየቅ ያለመቻላችን ነው። በመሰረታዊ ነገሮች ላይ ከመነጋገርና ጥናት ከማድረግ ይልቅ በአልባሌ ነገር ላይ ጊዜያችንን እናጠፋለን። በማያሰፈልግ ቦታ ላይ ጊዜያችንን እናባክናለን። አግዚአብሔር የሰጠንን ጭንቅለት በሰነ ስርዓት እንዳንጠቀምበት የጋረደንን ነገር ለመግፈፍ ድፍረቱ የለን ም። በአጭሩ ራሳችንና የታሪክ ኃላፊነታችንን እንዘነጋለን። በዚህም ምክንያት የትግልን ትርጉም በማዛነፍ ወደ ማይሆን ግብ ግብ ውስጥ እንገባለን። ከዚህ ዐይነቱ ማጥ መውጣትና ታሪክን ለመሰራት የግዴታ ራሳችንን መጠየቅ አለብን። እያንዳንዳችን ለራሳችን ህይወት ኃላፊነት አለብን። ማንም እኛን ሰው አያደርገንም። እያንዳንዳችን በራሳችን ላይ ዕምነት ሲኖረንና ዕውነተኛ ግለሰብአዊ ነፃነትን ከተረዳን ለሀብረተሰብአችንም የምናደርገውን አስተዋጽዖ በደንብ መረዳት እንችላለን።

ዛሬ በመሀከላችን ያለው አለመግባባት የሚመነጨው ራሳችንንና የምንፈልገውን ካለማወቅ የተነሳ ይመስለኛል። እያንዳንዳችን በዚህች ዓለም ላይ ስንፈጠር ትርጉም እንዳለን ስለማን ረዳ ወደ አጉል ሽኩቻና መነካክስ እናመራለን። አገርን ወደ ሚያወድምና ታሪክን ወደ ሚያበላሽ። ትግላችን ለዚህ ወይም ለዚያኛው ድርጅት መሆን የለበትም። የሀገር ፍቅር እንጂ ለዚህ ወይም ለዚያኛው ድርጅት ታማኝ መሆን የለብንም። ለዚህ ደግሞ የፖለቲካና የሀብረተሰብ ርዕይ ያስፈልገናል። ፍቅራችንና በሰራ የሚገለጽ ፣ መስዋዕትነታችን ከአገርና ከህዝብ ጋር ብቻ ነው መያያዝ ያለበት። ይህ ሲሆን ከቡድናዊ ስሜት ባሻገር የየድርጅቶችን ሚናና የሚናገሩትንና የሚጽፉትን እያገናኘብን ሚዛናዊ ፍርድ ልንሰጥ እንችላለን። በመሀከላችን ዛሬ የጎደለን ለመደማመጥ ያለመቻል ነው። ለምንድ ነው አንዱ ከሌላው የተለየ የሚያሰበው ብሎ ለመጠየቅ ያለመቻል ነው። እራሳችንን ለመለወጥ ዝግጁ ካልሆን ፣ በየጊዜው ጥያቄ የማንጠይቅና የማንደማመጥ ከሆን ፣ ህዝባችን በዘለዓለማዊ ጨለማ ውስጥ እንዲኖር እንደራጋለን ማለት ነው። ይህ እንዳይሆን ከፈለግን የግዴታ ረሳችንን መጠየቅና በአዲስ መንፈስ መነሳት ያለብን ጊዜ ዛሬ ብቻ ነው። ለዚህ ደግሞ በተወሰኑ መሰረተ ሃሳቦች ዙሪያ መሰብሰብ ፣ በዕውቀት ላይ የተመሰረተ ወደ ጠብ ያማያመራ ኢትዮጵያዊነትን ማዳበርና በንጹህ መንፈስ ለመሰራት መዘጋጀት ነው። ያቺ አገር የሁሉም አገር መሆኗን ተገንዝቦ የጠባብ አመለካከትን ቆብ አሸቀንጥሮ በመጣል ወደ ግልጽ ውይይት ማምራትና አንድ ሁላችንንም ወደ ሚያስተሳስር ዐላማ መምጣት የጊዜው አንገብጋቤ ጥያቄ ነው።

በመሀከላችን መግባባት እንዲኖር ከተፈለገ ፣ አገራችንን ከጥፋት ለማዳን የጠበቀ ፍላጎት ካለን ስራዎቻችን ሁሉ የተወሰነ ፕሮፌሽናላቲ እንዲኖራቸው ያስፈልጋል። ዛሬ እንደምናየው የአገራችንንም ሆነ ዓለም አቀፋዊውን የፖለቲካ ሁኔታ እየተነተ ፣ የሰልጣኔውን ፈለግ እያሳየ የብዙ ኢትዮጵያውያንን ዐይን የሚከፍትና የማሰብ ኃይላቸውን ሊያዳብር የሚችል ጋዜጣም ሆነ መጽሔት ታትም ሲወጣ አይታይም። ስለዚህም በየአስራአምስት ቀን ወይንም በወር አን ድ ጊዜ እየታተመ ሊወጣ የሚችል ጽሁፍ መዘጋጀት አለበት። ለዚህ ደግሞ የግዴታ የገንዘብ ድጋፍና የተወሰኑ ሰዎች ፣ ቢያንስ አራት ያህል አንድ ቦታ የሚኖሩ መሆን አለባቸው። ጽሁፉ ፣ የታሪክ ፣ የሰልጣኔ ፣ የፖለቲካ ፣ የፍልስፍና የፖለቲካና እንዲሁም የቲኦሎጂና የኦርቶዶክስተኞችን መልዕክት ይዞ የሚታተም ሲሆን ፣ ይህ የግዴታ ከአገራችን ሁኔታ ጋር እን ዲያያዝ ይደረጋል። ይህ ሲሆን ብቻና አዳዲስ ኃይል ማሰልጠን ስንችል ለአገራችን ዕደገትና ስልጣኔ እንዲሁም ተከብራ መኖር አስተዋፅዖ ማበርከት የምንችለው።

ፈቃዱ በቀለ /ከበርሊን

